

Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 4. juni 2012 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Endret ved forskrifter 15 mars 2016 nr. 278, 21 des 2022 nr. 2542 (i kraft 1 jan 2023).

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir barnehagelærerutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1. Den norske og den samiske barnehagelærerutdanningen er likeverdige.

Forskriften gjelder for 3-årig barnehagelærerutdanning på bachelornivå. Forskriften definerer de nasjonale rammene for barnehagelærerutdanningen.

Forskriftens formål er å sikre at institusjonene tilbyr integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert barnehagelærerutdanning med høy faglig kvalitet og at det legges til rette for et forpliktende samspill mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt.

Utdanningen skal forholde seg til lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager og gjeldende forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Utdanningen skal sikre samspill mellom høy faglig, didaktisk og sosial kompetanse samt evne til profesjonsetisk refleksjon i pedagogisk arbeid med barn i barnehagen. Utdanningen skal vektlegge pedagogisk ledelse.

Utdanningen skal ha en helhetlig pedagogisk tilnærming til lek, omsorg, læring og danning. Utdanningen skal vektlegge betydningen av samarbeid, forståelse og dialog med barnas hjem og andre instanser med ansvar for barns oppvekst. Barnehagelærerutdanningen skal bidra til inkluderende praksis i barnehagen.

Utdanningen skal bygge på forskningsbasert kunnskap som et grunnlag for profesjonsutøvelse og kontinuerlig profesjonell utvikling, og bidra til kritisk refleksjon og profesjonsforståelse. Barnehagelærerprofesjonen og barnehagen skal settes inn i en samfunnsmessig sammenheng. Utdanningen skal gi både et historisk, aktuelt og framtidsrettet perspektiv på yrket og barnehagens rolle som en del av utdanningsløpet. Internasjonale perspektiver skal integreres i utdanningen.

Utdanningen skal bidra til å fremme forståelse av menneskeverd og demokrati, særlig gjennom barns medvirkning og i tråd med verdigrunnlaget i barnehagens formålsbestemmelse i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager.

Utdanningen skal fremme forståelse for samisk kultur som en del av den nasjonale, og vektlegge urfolks status og rettigheter, både nasjonalt og internasjonalt.

§ 2. Læringsutbytte

Barnehagelærerutdanningen skal kvalifisere kandidaten til å utøve barnehagelæreryrket i et samfunn som preges av mangfold og endring. Læringsutbyttet er formulert med utgangspunkt i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, bachelorgradsnivå.

Etter fullført barnehagelærerutdanning skal kandidaten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, som grunnlag for pedagogisk arbeid i barnehagen og videre kompetanseutvikling og utdanning på mastergradsnivå.

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om barnehager i Norge, herunder barnehagens egenart, historie, samfunnsmandat, lovgrunnlag og styringsdokumenter.
- har bred pedagogiskfaglig og fagdidaktisk kunnskap, kunnskap om ledelse og tilrettelegging av pedagogisk arbeid, og om lek, omsorg og læring.
- har bred kunnskap om hvordan barns danning foregår, om moderne barndom, barnekultur, barns ulike oppvekstvilkår, bakgrunn og utvikling i et samfunn preget av språklig, sosialt, religiøst, livssynsmessig og kulturelt mangfold.
- har bred kunnskap om barns språkutvikling, flerspråklighet, sosiale, fysiske og skapende utvikling og gryende digitale-, lese-, skrive- og matematikkferdigheter.
- har bred kunnskap om barns rettigheter og om hva som kjennetegner et inkluderende, likestilt, helsefremmende og lærende barnehagemiljø.
- skal ha kunnskap om barn i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn og hvordan sette i gang nødvendige tiltak etter gjeldende lovverk.
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for barnehagelærerprofesjonen og kan oppdatere sin kunnskap innen fagområdet.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan bruke sin faglighet og relevante resultater fra FoU til å lede og tilrettelegge for barns lek, undring, læring, og utvikling og til å begrunne sine valg.
- kan vurdere, stimulere og støtte ulike barns allsidige utvikling i samarbeid med hjemmet og andre relevante instanser.
- kan bruke sin faglighet til improvisasjon i lek, læring og formidling.
- kan vurdere, stimulere og støtte barns ulike evner, og ta hensyn til barns ulike bakgrunn og forutsetninger.
- kan fremme kreative prosesser og kultur- og naturopplevelser, med fokus på barns skapende aktivitet, helhetlige læring og opplevelse av mestring.

- kan anvende relevante faglige verktøy, strategier og uttrykksformer i egne læringsprosesser, i pedagogisk arbeid, i samhandling med hjemmet og relevante eksterne instanser.
- kan identifisere særskilte behov hos enkeltbarn, og på bakgrunn av faglige vurderinger raskt iverksette tiltak.
- kan lede og veilede medarbeidere, reflektere kritisk over egen praksis og justere denne under veiledning.
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling.

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i profesjonsetiske problemstillinger, særlig knyttet til ansvar, respekt og maktperspektiver.
- kan planlegge, lede, gjennomføre, dokumentere, og reflektere over pedagogisk arbeid knyttet til barnehagens innhold og oppgaver i tråd med etiske krav og retningslinjer, og med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap.
- mestrer norsk språk, både bokmål og nynorsk, på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng.
- kan trekke globale, nasjonale, regionale, lokale og flerkulturelle perspektiver, preget av respekt og toleranse, inn i barnehagens arbeid.
- har endrings- og utviklingskompetanse, kan lede pedagogisk utviklingsarbeid og bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser for fremtidens barnehage.
- kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig, kan delta i faglige diskusjoner innenfor utdanningens ulike fagområder og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre.

§ 3. Struktur og innhold

Utdanningens struktur skal sikre progresjon i en helhetlig profesjonsutdanning. Treårig barnehagelærerutdanning kvalifiserer for pedagogisk arbeid i barnehagen. Utdanningen har et omfang på 180 studiepoeng og består av:

Barnehagelærerutdanningens innhold er strukturert i seks kunnskapsområder, samt fordypning og bacheloroppgave. De to første studieårene skal ha en enhetlig oppbygging som muliggjør mobilitet etter andre studieår. Alle kunnskapsområdene skal være profesjonsrettede og integrere relevant pedagogisk, faglig og didaktisk kunnskap tilpasset barnehagens rammeplan.

Pedagogikk skal være et sentralt og sammenbindende fag, og ha et særlig ansvar for progresjon og profesjonsinnretting av utdanningen.

Kunnskapsområdene og fordypninger skal være forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt fagmiljø.

Rammeplanutvalgets forslag 15. mars 2023, korrigert av rammeplanutvalget 17. april 2023
Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Rammeplanutvalgets forslag 15. mars 2023, korrigert av rammeplanutvalget 17. april 2023
Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Utdanningen skal ha følgende oppbygging:

Studieår		Pedagogikkfaget	Praksis	Studiepoeng
1. og 2. studieår	Kunnskapsområde: Barns utvikling, lek og læring	Pedagogikkfaget skal være et sentralt og sammenhengende fag gjennom hele studieløpet og i fordypningen.	Minimum 100 dager integrert i alle kunnskapsområdene, fordelt på 75 dager de to første studieårene og 25 dager det siste studieåret	20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Samfunn, religion, livssyn og etikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Språk, tekst og matematikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Kunst, kultur og kreativitet			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Natur, helse og bevegelse			20 studiepoeng
	Institusjonene disponerer frie 20 studiepoeng			20 studiepoeng
3. studieår	Kunnskapsområde: Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid i barnehagen			15 studiepoeng
	Fordypning			30 studiepoeng
	Obligatorisk bacheloroppgave			15 studiepoeng

Praksisstudiet skal bestå av minst 100 dager være veiledet, variert og vurdert praksis og inngå som være en integrert del av utdanningen. i alle kunnskapsområder og fordypning. Praksisstudiet skal fordeles med minst 75 dager i løpet av de første to årene og minst 25 dager i løpet av det siste året. omfatte minst 100 dager. Inntil 5 dager kan legges til andre relevante praksisarenaer. 95 dager skal gjennomføres i barnehage og 5 dager skal ha fokus på overgangen mellom barnehage og skole. 75 dager skal legges til de to første studieårene, og 25 dager til det siste studieåret. Overganger i utdanningsløpet bør være en del av praksisstudiet. Praksisstudiet skal være integrert i kunnskapsområdene i utdanningen og bidra til at studentene utvikler evnen til å utforske, reflektere over og utvikle egen profesjonsutøvelse. Det skal være progresjon i praksisstudiet.

Fordypningen skal bygge på kunnskapsområdene og bidra til faglig progresjon og økt kompetanse med relevans for arbeidet i barnehagen.

Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for et internasjonalt semester i tredje studieår.

Bacheloroppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i kunnskapsområdene eller i fordypningen. Arbeidet med oppgaven og innføring i

vitenskapsteori og metode skal til sammen utgjøre 15 studiepoeng. Institusjonene kan synliggjøre studiepoengfesting av lærerutdanningsfagene.

§ 4. Nasjonale retningslinjer og programplan studieplan

Institusjonene skal forholde seg til Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanningen. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner studieplaner for barnehagelærerutdanningen som beskriver hvordan institusjonen legger til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng. Studieplanen skal inneholde med bestemmelser om faglig innhold inkludert samiske emner og tverrfaglighet, praksisstudium, organisering, arbeidsformer, og vurderingsordninger og internasjonalisering. Programplanene Studieplanen skal vedtas i institusjonens styre.

§ 5. Fritaksbestemmelser

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av en barnehagelærerutdanning, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler. Utdanning som kan gi grunnlag for fritak, må inneholde pedagogikk og praksisstudium, og må være fag/studier som har relevans for arbeidet som barnehagelærer, jf. § 1.

Det kan gis fritak fra prøve i en av målformene for studenter som ikke har vurdering i begge målformer i norsk fra videregående opplæring. Tilsvarende fritaksregler gjelder for utenlandske studenter som ikke har videregående opplæring fra Norge.

Fritak skal føres på vitnemålet.

§ 6. Ikrafttredelse og overgangsregler

Forskriften trer i kraft 1. juli 2012. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013–2014. For studenter ved institusjoner som etter søknad får starte barnehagelærerutdanning etter denne rammeplanen fra studieåret 2012–2013, trer forskriften i kraft straks.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 31. desember 2017. Fra dette tidspunkt oppheves forskrift 13. desember 2005 nr. 1448 til rammeplan for førskolelærerutdanning.